

Finanční trhy

Finanční trhy a cenné papíry

Finanční trh

O trhu můžeme říct, že se jedná o „místo“, kde dochází ke střetávání nabídky s poptávkou po statcích, službách a finančních prostředcích.

Jde tedy o proces nakupování a prodávání.

Finanční trh

- trh obvykle členíme na:
 - trh zboží a služeb,
 - trh výrobních faktorů (práce, půda, kapitál)
 - finanční trh
- o finančním trhu můžeme tvrdit, že:
 - na finančním trhu se soustřeďuje nabídka a poptávka peněz a kapitálu,
 - se jedná o souhrn finančních instrumentů, institucí a subjektů, které realizují finanční operace,
 - finanční trh je místem, kde díky nabídce a poptávce vzniká cena finančního aktiva

Vlastnosti finančního trhu

- šířka trhu
- hloubka trhu
- pružnost

Šířka trhu

- šířka trhu závisí na množství obchodovaných aktiv.
- pokud se bude obchodovat s velkým množstvím finančních aktiv, potom můžeme o trhu říci, že je široký
- pokud se na trhu bude obchodovat s malým počtem finančních aktiv, pak o takovém trhu říkáme, že je úzký

Šířka trhu

○ **široký trh:**

- dostatečné množství nabízených a poptávaných finančních aktiv
- velký počet obchodů – čím je trh širší, tím má i větší likviditu
- nízká volatilita cen
- nízké riziko

○ **úzký trh:**

- malý počet nabídek a poptávek
- malý počet obchodů
- nižší (nízká) likvidita
- vysoká volatilita cen
- vyšší (vysoké) riziko

Hloubka trhu

- hloubka trhu je závislá na nabídkových a poptávkových cenách
- pokud je na trhu velký rozdíl mezi nabídkovou a poptávkovou cenou, pak o takovém trhu říkáme, že je mělký
- pokud se ceny od sebe příliš neliší, potom se jedná o trh hluboký

Hloubka trhu

- **hluboký trh:**

- dostatečná elasticita poptávky a nabídky
- malý spread (rozpětí) mezi nabídkou a poptávkou
- velký počet nabídek a poptávek
- vysoká likvidita

- **mělký trh:**

- nízká elasticita poptávky a nabídky
- vysoký spread mezi nabídkou a poptávkou
- malý počet nabídek a poptávek (málo se obchoduje)
- nízká likvidita

Pružnost trhu

- pružnost (elasticita) znamená, že se tok (množství) nabídek a poptávek se změnou ceny nezmění
- pokud změna cen finančních aktiv sníží množství nabídek a poptávek na trhu, dojde k růstu zásoby finančních aktiv (cenných papírů) a posléze i k růstu cenového rozpětí

Členění finančních trhů

- **dle formy obchodu**

- fyzické trhy s reálnou alokací produktu (např. – futures a opce)

- přímé, elektronické trhy bez přítomnosti produktů

- **dle doby obchodu**

- kontinuální, stále probíhající trhy (akcie, dluhopisy, ...)

- aukční, svolávací trhy (call markets) v určitém čase (opce, ...)

Členění finančních trhů

○ **dle splatnosti**

- peněžní trh (money market), splatnost do jednoho roku
- kapitálový trh (capital market), splatnost je delší než 1 rok

○ **dle charakteru instrumentu**

- dluhové trhy s úvěry, půjčkami a dluhovými CP
- akciové trhy s teoreticky nekonečnou dobou splat. (akcie)
- komoditní trhy (zlato, stříbro atd.)
- devizové (měnové) trhy jako dluhové, akciové a komoditní trhy v cizích měnách

Členění finančních trhů

○ **dle původu emitenta a místa emise**

- národní trhy (interní)
 - domácí trhy (obchody s emisemi rezidentů země v místní měně)
 - zahraniční trhy (transakce s produkty emitovanými nerezidenty, denominovanými v místní měně)
- eurotrhy (mezinárodní, externí), instrumenty jsou emitované a obchodované v zahraničí a v jiné než místní měně

Členění finančních trhů

○ **dle způsobu aktivace finančních prostředků**

- primární trhy jsou trhy s novými emisemi CP. Primární trh alokuje volné peněžní prostředky. Nabídka emise může být veřejná nebo neveřejná.
 - sekundární trhy jsou trhy s již emitovanými produkty (CP). Transakce nevytvářejí pohledávky za dlužníky a obchod se uskutečňuje pouze mezi investory.
-
- každý sekundární trh má trh primární, primární trh však nemusí mít trh sekundární
 - primární a sekundární trhy jsou promptní i termínované

Členění finančních trhů

- sekundární trh
 - organizovaný (burza)
 - neorganizovaný (mimoburzovní, volný)
- burza je organizovaný trh (terciární)
 - uzavírání obchodů s instrumenty, s nimiž je přípustné obchodovat (kótované instrumenty) dle stanovených burzovních předpisů a pravidel

Členění finančních trhů

- mimoburzovní trh (kvartérní) – volný trh, obchody s nekótovanými CP
- mezi mimoburzovní trhy patří např. OTC trhy (Over the Counter), v ČR tzv. RM-systém, ve světě např. NASDAQ

Efektivnost finančních trhů

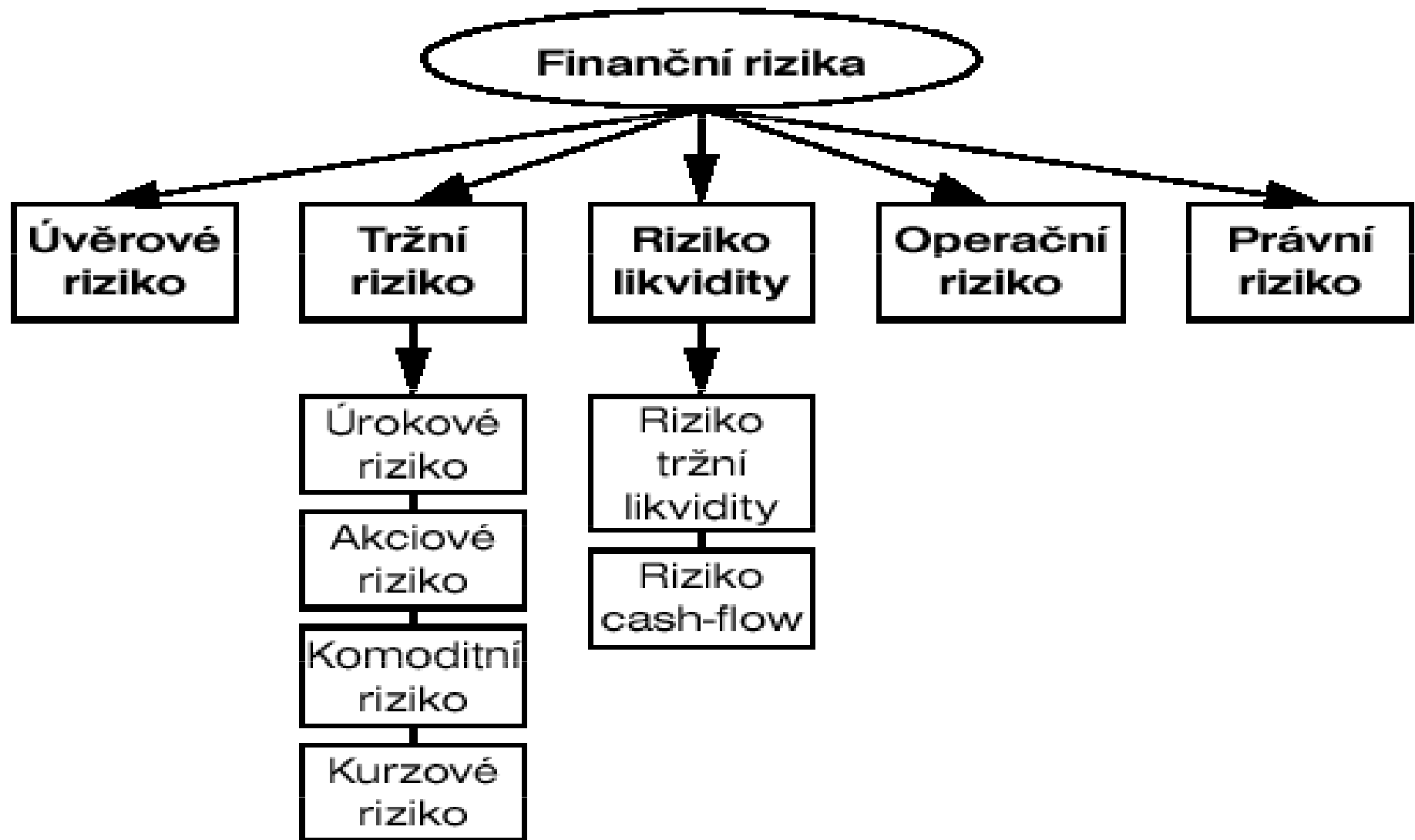
- efektivnost finančních trhů je velmi důležitým faktorem při jejich analýze
- na efektivnost (účinnost) je možné se dívat z několika pohledů:
 1. jak dalece mohou finanční trhy ovlivnit využívání zdrojů dostupných pro společnost (**alokační efektivnost**)

Efektivnost finančních trhů

2. jak moc tržní ceny odrážejí hodnotu informací (**informační efektivnost**)
3. jak dobře jsou prováděny operace na finančních trzích (**operační efektivnost**)

Finanční rizika

Finanční rizika

○ úvěrové riziko

- nebo-li riziko nedodržení závazku – je patrně nejstarším typem rizika
- je rizikem ztráty v případě, že partner nedostojí svým závazkům
- někdy se vyčleňuje tzv. vypořádací riziko, které je rizikem ztráty z nevypořádání obchodů

Finanční rizika

- tržní riziko
 - riziko ztráty v důsledku změny tržních cen včetně úrokových měr
 - dělí se dále na:
 - úrokové riziko
 - akciové riziko
 - komoditní riziko
 - měnové riziko

Finanční rizika

- riziko likvidity – dělí se na:
 - riziko tržní likvidity – je rizikem ztráty v důsledku malé likvidity trhů
 - riziko cash flow – je rizikem ztráty v důsledku momentální platební neschopnosti

Finanční rizika

- operační (provozní) riziko
 - je rizikem ztráty v případě lidských chyb, podvodů nebo nedostatků informačních systémů
- právní riziko
 - je rizikem ztráty v případě právní neprosaditelnosti kontraktů